

Statsråden

Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget

Deres ref

Vår ref

Dato

25/531-

21. februar 2025

Dokument 8:65 S (2024-2025) representantforslag om tilpasninger i eller stans av innføring av EUs avløpsdirektiv

Jeg viser til representantforslaget fra representantene Amundsen, Wiborg, Strifeldt, Hjemdal, Limi, Olsen, Sve og Nilsen, der det foreslås å pause alt arbeid med implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv (EU) 2024/3019, aktivt søke tilpasninger og/eller unntak fra direktivet, samt vurdere konsekvensene av å benytte reservasjonsretten etter EØS-avtalens artikkel 102.

Det reviderte direktivet skal beskytte mennesker og natur mot utslipp av dårlig rensset avløpsvann. Samtidig skal det skape et forutsigbart rammeverk med mer åpenhet og bedre styring av avløpssektoren. Direktivet er i tråd med EUs grønne giv, med mål om klimanøytralitet, nullforurensning innen 2050, sirkulær økonomi, og bevaring av biologisk mangfold. Det reviderte direktivet er betydelig mer ambisiøst enn dagens direktiv, og inneholder blant annet nye og strengere rensekrav utformet for å redusere utslipp av mikroforurensninger, inkludert bakterier, virus, mikroplast, legemiddelrester og miljøgifter som kan spres via havstrømmer. Videre blir sekundærrensing av avløpsvann nå et minimumskrav, uten mulighet for å gjøre unntak. Gjennomføring av det reviderte direktivet vil være utfordrende og kostnadskrevenende. Dette skyldes både strengere og nye krav, men også særnorske forhold som spredt bosetting og kaldt klima. Samtidig vil jeg understreke at det er et stort oppgraderingsbehov i avløpssektoren i Norge, uavhengig av nye krav i revidert avløpsdirektiv.

Siden Europakommisjonen påbegynte arbeidet med direktivet i 2017, har departementet og Miljødirektoratet fulgt prosessen i EU tett. Vi har blant annet kommet med skriftlige innspill til Europakommisjonen og Europaparlamentet, og hatt samtaler med EUs formannskap og medlemsland. Vi har fått gehør for noen av innspillene vi har kommet med. For eksempel er

fristene i endelig vedtatt direktiv romsligere enn de var i forslaget. Andre innspill, for eksempel forslaget om at virkeområdet til direktivet bør begrenses til 2000 pe., har vi dessverre ikke fått gjennomslag for.

EØS-avtalen har til formål å sikre at de samme reglene gjelder i hele EØS på de områdene avtalen omfatter. Det følger av avtalen at vi har plikt til å vurdere innlemmelse av nye EU-rettsakter på disse områdene. Det opprinnelige avløpsdirektivet er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett. Det taler for at også det reviderte direktivet må innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk rett. Klima- og miljødepartementet vurderer derfor konsekvensene av revidert direktiv og behov og muligheten for eventuelle tilpasninger. Regjeringen skal fortsette å jobbe for norske interesser i dette arbeidet. Det er ikke i tråd med våre EØS-forpliktelser, og derfor heller ikke er i Norges interesse, å stanse arbeidet med å vurdere EØS-innlemmelse og norsk gjennomføring av direktivet.

Reservasjonsretten etter EØS-avtalens artikkel 102 åpner riktignok for at vi kan gå imot innlemmelse av EØS-relevante EU-rettsakter. Det forutsetter imidlertid at vi har vurdert relevans, konsekvenser, tilpasningsbehov og andre mulige løsninger. Bruk av reservasjonsretten vil kunne få store konsekvenser for EØS-samarbeidet også utenfor området rettsakten gjelder for. Bruk av reservasjonsretten utfordrer EØS-avtalens målsetting om et dynamisk og ensartet EØS. Reservasjonsretten er en nødløsning som bare bør vurderes brukt i helt særskilte tilfeller der vesentlige norske interesser står på spill, og der vi har forsøkt alle andre muligheter. Dette gjelder særlig i disse urolige og usikre tider hvor vi er avhengige av et godt samarbeid med EU, som er vår viktigste handels- og samarbeidspartner.

Ved innføringen av avløpsdirektivet vil jeg og regjeringen vurdere handlingsrommet vårt grundig, og jobbe for at hensynet til norske kommuner og innbyggere ivaretas på best mulig måte.

Med hilsen

Andreas Bjelland Eriksen